

kalemname

06

Aralık-Haziran-2018

Kırıkkale Üniversitesi
İslami İlimler
Fakültesi Dergisi

Kırıkkale University The
Journal of Faculty of
Islamic Sciences

ISSN: 2651-3595

Kalemname
e-ISSN: 2651-3595
Kırıkkale Üniversitesi
İslami İlimler Fakültesi Dergisi
Cilt: 3 - Sayı: 6

Dergi Eski Adı: Kırıkkale İslami İlimler Fakültesi Dergisi
(Yayımlanan Sayılar: Yıl 2016, Cilt 1, Sayı 1 – Yıl 2018, Cilt 3, Sayı 5)

Previous Title: *The Journal of Kırıkkale Islamic Sciences Faculty*
Year Range of Publication with Former Title: 2016-2018
Vol: 1, No:1 – Vol: 3, No: 5
Former e-ISSN: 2547-9504

KAPSAM: Dinî Araştırmalar
SCOPE: Religious Studies
PERİYOT: Yılda 2 Sayı
(Haziran & Aralık)
PERIOD: Biannually
(June & December)

YAYIN DİLİ: Türkçe, İngilizce, Arapça
L. PUBLICATION: Turkish, English, Arabic

Kalemname, uluslararası bilimsel hakemli bir dergidir.
Kalemname is an international peer-reviewed academic journal
published twice a year.

Makaleler, İngilizce-Türkçe başlık, öz (en az 150 kelime), anahtar kelimeler (en az 5 kavram), İngilizce özet (en az 750 kelime) ve Chicago veya APA atıf sistemine uygun olarak hazırlanan kaynakça içerir.
Articles contain an English-Turkish title, an abstract (at least 150 words), keywords (at least 5 concepts), a summary (at least 750 words), and a bibliography prepared with *the Chicago or APA*.

YAYINCI / PUBLISHER

Kırıkkale Üniversitesi, İslami İlimler Fakültesi, 71450, Kırıkkale, TÜRKİYE
Kırıkkale University, Faculty of Islamic Sciences, 71450, Kırıkkale, TURKEY

SAHİBİ/ OWNER

On behalf of Kırıkkale University, Faculty of Islamic Sciences
Prof. Dr. Eyüp BAŞ ebas69@yahoo.com
Kırıkkale University, Faculty of Islamic Sciences, Kırıkkale, TURKEY

YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ / RESPONSIBLE MANAGER

Dr. Öğretim Üyesi M. Ali YAZIBAŞI muhammedaliyazibasi@myet.com
Kırıkkale University, Faculty of Islamic Sciences, Kırıkkale, TURKEY

EDİTÖR / EDITOR IN CHIEF

Doç. Dr. Ali ÇETİN alicetintr@gmail.com
Kırıkkale University, Faculty of Islamic Sciences, Kırıkkale, TURKEY

YAYIN KURULU/ EDITORIAL BOARD

Prof. Dr. Mevlüt ERTEN mevluterten71@hotmail.com
Kırıkkale University, Faculty of Islamic Sciences, Kırıkkale, TURKEY

Doç. Dr. Ali Çetin alicetintr@gmail.com
Kırıkkale University, Faculty of Islamic Sciences, Kırıkkale, TURKEY

Dr. Öğr. Üyesi Ayten EROL aerva95@gmail.com
Kırıkkale University, Faculty of Islamic Sciences, Kırıkkale, TURKEY

Dr. Öğretim Üyesi Adem Yıldırım ademyildirim@hotmail.com
Kırıkkale University, Faculty of Islamic Sciences, Kırıkkale, TURKEY

Dr. Öğr. Üyesi M. Ali YAZIBAŞI muhammedaliyazibasi@mynet.com
Kırıkkale University, Faculty of Islamic Sciences, Kırıkkale, TURKEY

Dr. Öğr. Üyesi Fatma Zeynep BELEN fzbelen@hotmail.com
Kırıkkale University, Faculty of Islamic Sciences, Kırıkkale, TURKEY

ALAN EDİTÖRLERİ / FIELD EDITORS

Prof. Dr. Eyüp BAŞ ebas69@yahoo.com
Kırıkkale University, Faculty of Islamic Sciences, Kırıkkale, TURKEY

Prof. Dr. Mevlüt ERTEN mevluterten71@hotmail.com
Kırıkkale University, Faculty of Islamic Sciences, Kırıkkale, TURKEY

Doç. Dr. Abdurrahman CANDAN abdurrahmancandan5@hotmail.com
Kırıkkale University, Faculty of Islamic Sciences, Kırıkkale, TURKEY

Doç. Dr. Şahin AHMETOĞLU sehmetoglu@hotmail.com
Kırıkkale University, Faculty of Islamic Sciences, Kırıkkale, TURKEY

Doç. Dr. Harun ÇAĞLAYAN caglayanharun@gmail.com
Kırıkkale University, Faculty of Islamic Sciences, Kırıkkale, TURKEY

Doç. Dr. Davut ŞAHİN sahdavut@hotmail.com

Kırıkkale University, Faculty of Islamic Sciences, Kırıkkale, TURKEY
Dr. Öğr. Üyesi İlhami AYRANCI ilhami.ayranci@gmail.com
Kırıkkale University, Faculty of Islamic Sciences, Kırıkkale, TURKEY
Dr. Öğr. Üyesi Ayten EROL aerva95@gmail.com
Kırıkkale University, Faculty of Islamic Sciences, Kırıkkale, TURKEY
Dr. Öğr. Üyesi Nurdane GÜLER nurdaneguler@gmail.com
Kırıkkale University, Faculty of Islamic Sciences, Kırıkkale, TURKEY
Dr. Öğr. Üyesi Nejla HACIOĞLU nejlahacioglu@gmail.com
Kırıkkale University, Faculty of Islamic Sciences, Kırıkkale, TURKEY
Dr. Öğretim Üyesi Adem YILDIRIM ademyildirim@hotmail.com
Kırıkkale University, Faculty of Islamic Sciences, Kırıkkale, TURKEY
Dr. Öğr. Üyesi M. Ali YAZIBAŞI muhammedaliyazibasi@mynet.com
Kırıkkale University, Faculty of Islamic Sciences, Kırıkkale, TURKEY
Dr. Öğr. Üyesi Fatma Zeynep BELEN fzbelen@hotmail.com
Kırıkkale University, Faculty of Islamic Sciences, Kırıkkale, TURKEY
Dr. Öğr. Üyesi Şevket ÖZCAN ozcan.sevket@hotmail.com
Kırıkkale University, Faculty of Islamic Sciences, Kırıkkale, TURKEY
Dr. Öğretim Üyesi Hidayet TUKSAL htuksal@gmail.com
Kırıkkale University, Faculty of Islamic Sciences, Kırıkkale, TURKEY
Dr. Öğretim Üyesi Muhammed GÜNGÖR muhammedgungor.tr@gmail.com
Kırıkkale University, Faculty of Islamic Sciences, Kırıkkale, TURKEY
Dr. Öğretim Üyesi Güldane GÜNDÜZÖZ gunduzoz50@hotmail.com
Kırıkkale University, Faculty of Islamic Sciences, Kırıkkale, TURKEY
Dr. Öğretim Üyesi Muhammed Mehdi RIFAE mhrifae@hotmail.com
Kırıkkale University, Faculty of Islamic Sciences, Kırıkkale, TURKEY
Dr. Öğretim Üyesi Hanaa HARAMI hanaaharami@gmail.com
Kırıkkale University, Faculty of Islamic Sciences, Kırıkkale, TURKEY
Dr. Öğretim Üyesi Mesut CEVHER mgouhar@yahoo.com
Kırıkkale University, Faculty of Islamic Sciences, Kırıkkale, TURKEY
Dr. Arş. Görevlisi İlyas UÇAR ilyasucar@gmail.com
Kırıkkale University, Faculty of Islamic Sciences, Kırıkkale, TURKEY

DANIŞMA KURULU/ ADVISORY BOARD

- Ahmet Hakkı Turabi (Prof. Dr., Marmara Üniversitesi)
Ahmet Saim Kılavuz (Prof. Dr., Uludağ Üniversitesi)
Akram M Z M Abdul Rahman Agha (Doç. Dr., Int. Islamic University, Malezya)
Alfina Sibgatullina, (Prof. Dr., Academy of Sciences Moscow, Rusya)
Ali Köse (Prof. Dr., Marmara Üniversitesi)
Alim Yıldız (Prof. Dr., Cumhuriyet Üniversitesi)
Bahattin Yaman (Prof. Dr., Süleyman Demirel Üniversitesi)
Bayram Ali Çetinkaya (Prof. Dr., İstanbul Üniversitesi)
Bilal Kemikli (Prof. Dr., Uludağ Üniversitesi)
Bünyamin Erul (Prof. Dr., Ankara Üniversitesi)
Celal Türer (Prof. Dr., Ankara Üniversitesi)
Durmuş Arık (Prof. Dr., Ankara Üniversitesi)
Ebrahim Moosa (Prof. Dr., University of Notre Dame, Avustralya)
Eyüp Baş (Prof. Dr., Ankara Üniversitesi)
Fatih Koca (Doç. Dr., Ankara Üniversitesi)
Fatih Yahya Ayaz (Prof. Dr., Çukurova Üniversitesi)
Fazlı Polat (Prof. Dr., Atatürk Üniversitesi)
Fehrullah Terkan (Prof. Dr., Ankara Üniversitesi)
Glenn Peers (Prof. Dr., The University of Texas at Austin, ABD)
Halil İbrahim Bulut (Prof. Dr., İstanbul Üniversitesi)
Hülya Alper (Prof. Dr., Marmara Üniversitesi)
Hüseyin Hansu (Prof. Dr., İstanbul Üniversitesi)
İbrahim Çalışkan (Prof. Dr., Ankara Üniversitesi)
İbrahim Çapak (Prof. Dr., Bingöl Üniversitesi)
İhsan Çapçioğlu (Prof. Dr., Ankara Üniversitesi)
İsmail Çalışkan (Prof. Dr., Yıldırım Beyazıt Üniversitesi)
Kadir Özköse (Prof. Dr., Bozok Üniversitesi)
Magdalena Kubarek (Dr., Nicolaus Copernicus University, Polonya)
Mahmut Ay (Prof. Dr., Ankara Üniversitesi)
Mehmet Akif Koç (Prof. Dr., Ankara Üniversitesi)
Mehmet Sait Reçber (Prof. Dr., Ankara Üniversitesi)
Musa Yıldız (Prof. Dr., Gazi Üniversitesi)
Nahide Bozkurt (Prof. Dr., Ankara Üniversitesi)
Necdet Tosun (Prof. Dr., Marmara Üniversitesi)
Niyazali Aripov (Dr., Oş Devlet Üniversitesi, Kırgızistan)
Recai Doğan (Prof. Dr., Ankara Üniversitesi)
Samagan Myrzaibrahimov (Doç. Dr., Oş Devlet Üniversitesi, Kırgızistan)
Soner Gündüzöz (Prof. Dr., Kırıkkale Üniversitesi)
Sönmez Kutlu (Prof. Dr., Ankara Üniversitesi)
Süleyman Akyürek (Prof. Dr., Erciyes Üniversitesi)
Zekeriya Pak (Prof. Dr., Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi)
Zeynabidin Acımamatov (Dr., Oş Devlet Üniversitesi, Kırgızistan)

DERGİ İLETİŞİMİ – JOURNAL CONTACT

Yazışma Adresi - Correspondence: Kırıkkale Üniversitesi İslami İlimler Fakültesi,
Kampüs, KIRIKKALE

Editör – Editor: Ali ÇETİN (Doç. Dr., K.Ü. İslami İlimler Fakültesi)

Teknik Destek ve Tasarım/Technical Support and Design: İlyas UÇAR (Dr. Arş.
Gör.), Vahdettin ŞİMŞEK (Arş. Gör.,K.Ü. İslami İlimler Fakültesi)

Telefon - Telephone: 00 +90 318-357 3012

E-posta - E-mail: kalemnamedergi@gmail.com

DİZİNLENME BİLGİLERİ/ ABSTRACTING AND INDEXING SERVICES

YAYIN İLKELERİ – PUBLICATION PRINCIPLES

1. Kalemname uluslararası hakemli bir dergidir. Yılda iki kez yayınlanır. Dergide yer alan yazıların her türlü içerik sorumluluğu yazarlarına aittir.
2. Kalemname’de telif, çeviri, edisyon kritik, kitap değerlendirmesi, bilimsel toplantı değerlendirmesi tarzındaki çalışmalar yayınlanır.
3. Derginin yayın dili Türkçe olmakla beraber yayın kurulunun kararına göre yabancı dilde yazılar da yayınlanabilir.
4. Dergiye gönderilen yazılar başka bir yerde yayınlanmamış ya da yayınlanmak üzere gönderilmemiş olmalıdır.
5. Dergide yayınlanacak makalelerin bilimsel ve özgün, kullanılan dil ve üslubun akademik teamüllere uygun olmasına dikkat edilir.
6. Tüm makaleler ve tercüme hakem görüşüne arz edilir. Çeviriler orijinal metinleriyle birlikte hakemlere gönderilir. Eser değerlendirme, tanıtım vs. hakkındaki yazıların yayınlanmasına yayın kurulu karar verir.
7. Kalemname’de yayınlanmak üzere gönderilen telif makaleler, yayın kurulu tarafından incelendikten sonra uygun görüldüğü takdirde iki hakeme gönderilir ve her iki hakemden de olumlu rapor gelmesi halinde yayınlanır. Hakemlerden biri olumsuz görüş belirttiği takdirde son kararı yayın kurulu karar verir. Bu aşamada yayın kurulu gerekli görmesi durumunda üçüncü bir hakemin görüşüne başvurabilir.
8. Hakemlerden biri veya her ikisi "düzeltmelerden sonra yayınlanabilir" raporu verirse, yazı gerekli düzeltmeleri yapması için yazara geri gönderilir ve düzeltmelerden sonra gelen haliyle nihai değerlendirmeyi almak için tekrar ilgili hakemin/hakemlerin görüşüne sunulur.
9. Onaylanan makaleler Kalemname formatına uygun hale getirilmesi için yazara gönderilir.
10. Yayın Kurulu derginin görünüm ve üslup bütünlüğünü temin etmek amacıyla yazılarda imla ile ilgili küçük değişiklikler yapma hakkına sahiptir. Ayrıca kurul üyeleri yazarlara dil ve üslup konusunda değişiklik önerisinde bulunabilir.
11. Yayınlanmak üzere kabul edilen yazıların yayın hakkı Kalemname’ye aittir.
12. Burada belirtilmeyen hususlarda karar yetkisi Kalemname Yayın Kuruluna aittir.
13. Dergiye gönderilen yazıların yayınlanıp yayınlanmayacağı konusunda en geç üç ay içerisinde karar verilir ve yazarlara bildirilir.
14. Bir sayıda aynı yazara ait (telif veya çeviri) en fazla iki çalışma yayınlanabilir.
15. Yayınlanan makaleler için yazara telif ücreti ödenmez.

İÇİNDEKİLER / CONTENTS

From the Editor

Editörden

Ali Çetin _____ 10-11

ARAŞTIRMA MAKALELERİ / RESEARCH ARTICLES

The Vision of The Prophet and The Image of Hz. Muhammad of Kaygusuz Abdal (Alâeddin Gaybî) (According To The Stories in His Saraynâme)

Kaygusuz Abdal'da Peygamber Tasavvuru ve Hz. Muhammed İmajı (Saraynâme'sindeki Anlatılara Göre)

Eyüp Baş _____ 12-43

An Essay on The Emigration of Prophet Muhammad to Medina and Strategies That He Implemented in This Period Childhood And Child Marriage in Islamic Law

Hz. Peygamberin Medine'ye Hicreti ve Bu Dönemde Uyguladığı Stratejiler Üzerine Bir Deneme

İlhami Ayrançı _____ 44-77

Legendary References of Anatolian Dervish Cap Connected with 'Alî b. Abî Tâlib

Anadolu Derviş Çeyizinin Hz. Ali ile Bağlantılı Menkıbevî Referansları

Güldane Gündüzöz _____ 78-135

Sosyal Barışın Kurulmasında Osmanlı'nın Stratejisi

استراتيجية العثمانيين في تأسيس السلم الاجتماعي (مقارنة بالقرآن الكريم)

Mesut Cevher _____ 136-165

Analysis of ohe Verses in the Framework of the Concepts of Habis And Tayyib, On the Authority of the Prophet to Determine the Lawful and Unlawful

Tayyib Ve Habis Kavramları Çerçevesinde Kur'an-ı Kerim'de Rasulullah'ın Helal-Haram Belirleme Yetkisine Dair Ayetlerin Hukuki Tahlili

Fatih Orum _____ 166-233

"Vehm", "İllet" ve "İhtilat" Kavramlarının Birleştiği ve Ayrıldığı Noktalar

التوافق والاختلاف بين الوهم والعلة والاختلاط

İbrahim Hamoud _____ 234-255

İbn Hâcer el-Askalânî'nin İki Süfyân'ı Birbirinden Ayırmakla İlgili Fethu'l-Bârî Adlı Eserinden Çıkarılan Kurallar

القواعد المستفادة من كلام ابن حجر في فتح الباري للتمييز بين السفينتين

Anas Aljaad _____ 256-286

YAYIN/ETKİNLİK DEĞERLENDİRME / BOOK REVIEWS

Ortadoğu'da Irk Kavramı ve Kölelik, yazar Bernard Lewis (Ankara: Akılçelen Kitaplar, 2017)

Değerlendiren/Reviewed by Ramazan Çınar _____ 287-298

XI. İslam Tarihi Anabilim Dalları Koordinasyon Toplantısı ve "İslâm Tarihinde Darbeler" Paneli (5-6 Temmuz 2018)

Değerlendiren/Reviewed by İlyas Uçar, Yunus Kocabıyık _____ 299-307

Yaz Araştırma ve Eğitim Destek Programı: YADEP (10-27 Temmuz 2018)

Değerlendiren/Reviewed by İsmail Koçak _____ 308-315

EDİTÖRDEN

Değerli okuyucularımız

Daha önce *Kırıkkale İslami İlimler Fakültesi Dergisi* (KİİFAD) adıyla kültür dünyamıza beş sayıyla katkıda bulunduktan sonra yeni adımız *Kalemname* ile huzurlarınızdayız.

İslami İlimler başta olmak üzere Sosyal Bilimler alanında literatüre evrensel değerler ve akademik ölçütler bağlamında bu sayımızda da katkı sunmaya devam ediyoruz. Dergimizin mutfağında çalışan editörler, yazarlar ve diğer emeği geçen akademisyenler olarak amacımız, ilgili alanlara katkı yapmanın yanında mevcut sorunlara yönelik çözüm önerileri de sunmaktır. Yine sorunların çözümü kadar doğru soruların da sorulmasının önemini kavramış akademisyenler olarak yeni bakış açıları ve sorgulama yöntemleri geliştirmeye çalışmaktayız.

Kalemname adıyla ilginize sunduğumuz altıncı sayımızda ilk makale Prof. Dr. Eyüp Baş'ın "Kaygusuz Abdal'da Peygamber Tasavvuru ve Hz. Muhammed İmajı" adlı makalesidir. Prof. Baş bu çalışmasında Alevi-Bektaşî geleneğine ait edebiyatta önemli bir yeri olan Kaygusuz Abdal'ın *Sarayname* adlı eseri üzerinden onun Hz. Peygamber hakkındaki düşüncelerini incelemektedir. Bu makalenin en önemli katkısı, söz konusu gelenekte Peygamber algısının klasik Sünnî öğretilerden temelde farklı olmadığını ince bir tarzda göstermesidir. İkinci makale Dr. Öğr. Üyesi İlhami Ayrancı'nın "Hz. Peygamber'in Medine'ye Hicreti ve Bu Dönemde Uyguladığı Stratejiler Üzerinde bir Değerlendirme" adlı makalesidir. Müslümanlar için oldukça sıkıntılı olan bir süreçte Hz. Peygamber'in ortaya koyduğu uygulamalar bu gün de karşılaştığımız sıkıntılar karşısında canlı bir örneklik teşkil etmesi nedeniyle söz konusu çalışma dikkate değerdir. Üçüncü makale Dr. Öğr. Üyesi Güldane Gündüzöz'e ait "Anadolu Derviş Çeyizinin Hz. Ali ile Bağlantılı Menkıbevî Referansları" adlı çalışmadır. Tasavvuf kültüründe belirli nesnelere farklı semboller vardır. Bunlar arasında tâc (derviş cap) üzerinden Hz. Ali ile bir bağ kurulması söz konusu olmuştur. Söz konusu bağlamda ortaya konulan gayret kültür hayatımızın renklerinden biridir. Dördüncü makale, Dr.

Öğr. Üyesi Mesut Cevher'in استراتيجية العثمانيين في تأسيس السلم الاجتماعي adlı makalesidir. Sosyal barışın kurulmasında Osmanlı'nın stratejisi anlamına gelen başlık altında Osmanlı devletinin toplumsal barış için sergilediği siyasetin Kur'an'a uygun olması yanında oldukça başarılı olduğu da savunulmuştur. Yazara göre modern dönemde karşılaşılan sorunların çözümünde dile getirilen strateji hala önemli bir model olarak önümüzde durmaktadır. Beşinci makale Dr. Fatih Orum'a ait olan "Tayyib Ve Habis Kavramları Çerçevesinde Kur'an-ı Kerim'de Rasulullah'ın Helal-Haram Belirleme Yetkisine Dair Ayetlerin Hukuki Tahlili" adlı çalışmadır. Söz konusu çalışma, hala günümüzde de devam eden helal ve haram kılma konusunda yaşanan hukuki ve dini tartışmalar bağlamında pek çok konu ve kavrama değinmekte ve ilgili araştırmacılar için derli toplu bir bilgi vermektedir. Altıncı makale, Dr. Öğr. Üyesi İbrahim Hamoud'a ait olan الاختلاف بين الوهم والعلة والاختلاط adlı çalışmadır. "Vehm", "İllet" ve "İhtilat" Kavramlarının Birleştiği ve Ayrıldığı Noktalar" olarak çevrilen makalede Hadis ilmine ait söz konusu kavramlar titiz bir şekilde irdelenmektedir. Yedinci makale ise Anas Aljaad'a ait olan bir çalışmadır. القواعد المستفادة من كلام ابن حجر في فتح الباري adlı makale "İbn Hâcer El-Askalânî'nin İki Süfyân'ı Birbirinden Ayırmakla İlgili Fethu'l-Bârî Adlı Eserinden Çıkartılan Kurallar" biçiminde çevrilmiştir. Bu çalışma hadis ilminde önemli bir yer teşkil eden ve kimliği belirsiz kalabilen raviler için kullanılan "mühhel" kavramını söz konusu iki isim üzerinden ele almaktadır. Dergimizde zikredilen makaleler dışında Dr. İlyas Uçar, İsmail Koçak ve Ramazan Çınar'a ait tanıtımlar da yer almaktadır.

Yukarıda kısaca dile getirdiğimiz çalışmalarıyla altıncı sayımıza katkı sunan akademisyen ve araştırmacılara teşekkür ediyoruz. Kültür ve ilim hayatımıza zenginlik katacak yeni sayılarda tekrar buluşmak temenni ve duasıyla...

Editörler

Eyüp BAŞ - Ali ÇETİN